

NATURALNE ŚRODKI LECZNICZE W ZAPOBIEGANIU MIAŻDŻYCY

MAREK NARUSZEWICZ

Katedra Farmakognozji i Molekularnych Podstaw Fitoterapii AM, Warszawa

We współczesnej kardiologii zapobiegawczej naturalne środki lecznicze odgrywają zasadniczą rolę w obniżaniu środowiskowych czynników ryzyka, które mogą mieć wpływ na przyspieszenie rozwoju miażdżycy. Jednym z podstawowych problemów w populacji naszego kraju jest masowe występowanie umiarkowanej hypercholesterolemii oraz nadciśnienia tętniczego. Te choroby metaboliczne są głównie uwarunkowane wadliwym żywieniem tj. nadmiernym spożyciem nasyconych kwasów tłuszczowych oraz sodu w postaci soli kuchennej.

Na podstawie własnych badań klinicznych możemy wnioskować, że stosowanie naturalnych steroli roślinnych w diecie nie tylko skutecznie obniża poziom cholesterolu LDL, ale również zmniejsza stopień agregacji płytek krwi przez mechanizm aspirynopodobny. Wykazaliśmy także plejotropowe działanie steroli, które polega na zmniejszeniu w krążeniu poziomu białka ostrej fazy CRP co pośrednio potwierdza ich skuteczność także w prewencji wtórnej ostrych incydentów wieńcowych.

W kolejnych badaniach wykonanych w ramach grantu europejskiego (FP5) potwierdziliśmy wysoką skuteczność białka łubinu w obniżaniu zarówno poziomu cholesterolu LDL jak i ciśnienia tętniczego oraz poziomu glukozy we krwi. Mechanizm tego działania nie jest dobrze poznany, ale prawdopodobnie jest oparty o aktywne biologiczne globuliny 7 i 11 S, występujące w łubinie które mogą wpływać na podwyższenie aktywności receptorów LDL w wątrobie.

We wtórnej prewencji chorób układu sercowo-naczyniowego znaczącą rolę mogą odgrywać również bioflawonoidy, a szczególnie antocyjany i katechiny. Poprzez swą aktywność antyoksydacyjną i bezpośrednie oddziaływanie na czynniki transkrypcyjne mogą wpływać na produkcję tlenku azotu w śródbłonka naczyniowym oraz obniżać aktywność prozapalną monocytów-makrofagów biorących udział we wszystkich stadiach rozwoju miażdżycy. Faktycznie w naszych badaniach z Prof. M. Dłużniewskim z AM w Warszawie wykazaliśmy, że podawanie preparatu zawierającego antocyjany i katechiny z aronii (*Aronia melanocarpa*) pacjentom po zawale serca leczonych statynami skutkuje dodatkowo obniżeniem ciśnienia tętniczego oraz markerów stanu zapalnego.

Na podstawie własnych doświadczeń możemy więc zalecać szerokie stosowanie wybranych naturalnych środków leczniczych zarówno w pierwotnej jak i wtórnej prewencji kardiologicznej.